

СИЛАБУС
з дисципліни
**«Методика викладання фахових дисциплін спеціальності
016 Спеціальна освіта»**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Методика викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта
Викладачі	Миронова Світлана Петрівна
Профайл викладачів	http://kaf-korped.kpnu.edu.ua/
E-mail:	myronova@kpnu.edu.ua
Moodle.kpnu.edu.ua	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=788
Консультації	Онлайн-консультації або очні консультації (згідно графіка)

2. Анотація до дисципліни

Анотація. «Методика викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта» є обов'язковим освітнім компонентом професійної підготовки. За результатами навчання аспірант оволодіє основними компетентностями, необхідними для викладацької діяльності у підготовці майбутніх фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта.

3. Мета дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта» є підготовка аспірантів до викладання дисциплін спеціальності А6 Спеціальна освіта у закладах вищої освіти.

4. Формат курсу

Вивчення дисципліни ґрунтується на партнерській співпраці викладача і аспіранта, особистісно-орієнтованому підході до освіти, аналітико-синтетичній професійно спрямованій діяльності аспіранта.

5. Результати навчання

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійного та/або дослідницького характеру у галузі спеціальної та інклюзивної освіти та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках.
СК 06	Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню діяльність у закладах вищої освіти (наукових установах), у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
СК 07	Здатність реалізовувати професійні компетентності з виконання трудових функцій викладача закладу вищої освіти у процесі підготовки фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта з дотриманням студентоцентрованого підходу.

Програмні результати навчання:

ПРН 02	Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання, науково-педагогічні технології, термінологію,
--------	---

	історію та сучасний стан розвитку спеціальної освіти у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.
ПРН 05	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі науково-прикладні проблеми у галузі спеціальної освіти та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках з дотриманням норм академічної етики.
ПРН 10	Організовувати та здійснювати освітній процес у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти та викладати навчальні дисципліни зі спеціальної та/або інклюзивної освіти у закладах вищої освіти.
ПРН 11	Володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, професійною етикою, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.
ПРН 12	Застосовувати сучасні концептуальні та методологічні знання, науково-педагогічні технології, термінологію, знання про сучасний стан розвитку спеціальної та інклюзивної освіти у власних наукових дослідженнях та викладацькій практиці.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2	2
Семестр вивчення	4	4
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	16
Лекційні заняття	6	4
Практичні заняття	14	4
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	20	8
Самостійна та індивідуальна робота	80	104
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

7. Організація навчання

Навчальна програма дисципліни передбачає вивчення 12 тем, найвагоміші з яких висвітлюються в процесі лекцій, практичних та лабораторних занять. Всі теми вивчаються на практичних та лабораторних заняттях. Організація навчання передбачає копітку самостійну роботу аспірантів.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ЗМІСТ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН.

Тема. Сучасні вимоги до підготовки фахівців у закладах вищої освіти

Сутність рівнів і ступенів вищої освіти. Вимоги до освітніх програм підготовки фахівців. Забезпечення здобувачам вищої освіти навичок і компетентностей, спрямованих

на досягнення цілей сталого розвитку. Характеристика чинних стандартів вищої освіти зі спеціальності А6 Спеціальна освіта.

Тема 2. Професійна підготовка фахівців спеціальності Спеціальна освіта

Соціальна значущість спеціальності А6 Спеціальна освіта. Зміст професійної підготовки фахівців для спеціальної та інклюзивної освіти. Характеристика освітнього компоненту «Методика викладання дисциплін спеціальності Спеціальна освіта».

Тема 3. Особливості реалізації дидактичних принципів вищої освіти у підготовці фахівців спеціальності Спеціальна освіта

Закономірності освітнього процесу в закладі вищої освіти. Специфіка застосування дидактичних принципів вищої освіти у підготовці фахівців спеціальності А6 Спеціальна освіта.

Тема 4. Основи професійної діяльності викладача закладу вищої освіти

Професійна компетентність та особистість викладача фахових дисциплін. Культура та техніка мовлення викладача як складова його професійної діяльності

Тема 5. Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять у закладі вищої освіти, методи викладання

Умови оволодіння професійними компетентностями. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять. Традиційні та інтерактивні методи викладання в закладах вищої освіти.

Тема 6. Сучасні технології освіти в підготовці фахівців

Сутність основних понять педагогічної технології. Сучасні класифікації педагогічних технологій. Значущість новітніх педагогічних технологій у підготовці фахівців. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі закладу вищої освіти.

Тема 7. Характеристика освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності Спеціальна освіта

Взаємозв'язок освітніх компонентів у системі підготовки фахівців спеціальної освіти. Роль педагогічних дисциплін у формуванні компетентностей фахівців щодо освіти, виховання, навчання та корекції розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Значущість медичних та психологічних дисциплін у підготовці фахівця спеціальної освіти. Особливості викладання спеціальних методик навчання дітей з особливими освітніми потребами та корекційно-розвиткової роботи з ними.

Тема 8. Поєднання традиційних та інноваційних технологій і методів в підготовці фахівців спеціальності Спеціальна освіта

Значущість використання інноваційних технологій та методів викладання в підготовці фахівців спеціальності А6 Спеціальна освіта. Особливості поєднання класичних та інтерактивних методів викладання при вивченні освітніх компонентів спеціальності А6 Спеціальна освіта. Використання візуальних засобів навчання в підготовці фахівців. Дистанційне навчання в закладі вищої освіти.

Тема 9. Різні види контролю у навчанні фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта

Характеристика різних видів контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Форми контролю освітнього процесу в закладах вищої освіти. Особливості атестації здобувачів вищої освіти.

Тема 10. Особливості організації самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів як основа особистісно орієнтованого навчання. Умови ефективної організації самостійної роботи студентів; вимоги до неї. Характеристика основних прийомів індивідуального підходу в процесі організації самостійної роботи студентів. Професійна спрямованість самостійної роботи майбутніх фахівців спеціальності А6 Спеціальна освіта.

Тема 11. Професійна спрямованість науково-дослідної роботи майбутніх фахівців спеціальності Спеціальна освіта

Особливості дослідницько-творчої діяльності спеціального педагога. Завдання науково-дослідної роботи у підготовці фахівців спеціальності А6 Спеціальна освіта. Підготовка здобувачів вищої освіти до подальшого професійного розвитку. Дотримання принципів академічної доброчесності в науково-дослідній роботі.

Тема 12. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності А6 Спеціальна освіта.

Сутність навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів. Характеристика робочої програми і силабусу. Підготовка викладача до проведення практичних і лабораторних занять. Програми різних видів практик зі спеціальності.

8. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення; можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS PowerPoint. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.

9. Політика курсу (правила та вимоги)

Вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта» передбачає відвідування лекційних, практичних і лабораторних занять; активність під час занять; відкритість, доброзичливість, пунктуальність учасників освітнього процесу; конструктивне підтримування зворотного зв'язку на всіх заняттях; бути пунктуальним і обов'язковим. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/aIqb9CF>) та етичних норм поведінки.

Очікується, що аспіранти дотримуватимуться термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо в силу будь-яких поважних причин аспіранти були відсутні під час проведення контрольного заходу, їм надається можливість пройти його в додатково призначений викладачем час.

Під час організації занять з використанням технологій дистанційного навчання очікується, що здобувач працюватиме на заняттях (з використанням платформ для відеоконференцій) з увімкненою вебкамою.

Вивчення курсу передбачає академічну доброчесність аспіранта, відповідальне ставлення до навчання та майбутньої професії. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/4TiCHkS>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/vTiVowX>).

Для пошуку рекомендованої літератури аспіранти можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернетними ресурсами. Аспіранти

заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Спілкування з викладачем здійснюється під час лекційних, практичних і лабораторних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо). Викладач щотижня проводить консультації (офлайн і онлайн). Підтримується креативна ініціатива аспірантів. Очікується, що аспіранти будуть задавати запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.

10. Схема курсу

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Ра- зом	зокрема				
		Лекційні заняття	Прак- тичні заняття	Лабора- торні заняття	Самос- тійна робота	Індиві- дуаль- на робота
Змістовий модуль 1. Зміст, форми та методи викладання фахових дисциплін						
Тема 1. Сучасні вимоги до підготовки фахівців у закладах вищої освіти	10	1	2			7
Тема 2. Професійна підготовка фахівців спеціальності Спеціальна освіта	10	1	2			7
Тема 3. Особливості реалізації дидактичних принципів вищої освіти у підготовці фахівців спеціальності Спеціальна освіта	10		2			8
Тема 4. Основи професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	10			2		8
Тема 5. Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять у закладі вищої освіти, методи викладання	11	1	2	2		6
Тема 6. Сучасні технології освіти в підготовці фахівців	12	1	2	2		7
Тема 7. Характеристика освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності Спеціальна освіта	11	1	2	2		6
Тема 8. Поєднання традиційних та інноваційних технологій і методів в підготовці фахівців спеціальності	11		2	2		7

Спеціальна освіта						
Тема 9. Різні види контролю у навчанні фахівців спеціальності Спеціальна освіта	8			2		6
Тема 10. Особливості організації самостійної роботи студентів	8			2		6
Тема 11. Професійна спрямованість науково-дослідної роботи майбутніх фахівців спеціальності Спеціальна освіта	8			2		6
Тема 12. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності Спеціальна освіта	11	1		4		6
Разом годин	120	6	14	20		80

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Разом	зокрема				
		Лекційні заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Зміст, форми та методи викладання фахових дисциплін						
Тема 1. Сучасні вимоги до підготовки фахівців у закладах вищої освіти	11		1		10	
Тема 2. Професійна підготовка фахівців спеціальності Спеціальна освіта	10	1	1		8	
Тема 3. Особливості реалізації дидактичних принципів вищої освіти у підготовці фахівців спеціальності Спеціальна освіта	8				8	
Тема 4. Основи професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	9			1	8	
Тема 5. Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять у закладі вищої освіти, методи викладання	12	1	1		10	

Тема 6. Сучасні технології освіти в підготовці фахівців	11	1	1		9	
Тема 7. Характеристика освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності Спеціальна освіта	10			1	9	
Тема 8. Поєднання традиційних та інноваційних технологій і методів в підготовці фахівців спеціальності Спеціальна освіта	9			1	8	
Тема 9. Різні види контролю у навчанні фахівців спеціальності Спеціальна освіта	9			1	8	
Тема 10. Особливості організації самостійної роботи студентів	9			1	8	
Тема 11. Професійна спрямованість науково-дослідної роботи майбутніх фахівців спеціальності Спеціальна освіта	9			1	8	
Тема 12. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності Спеціальна освіта	13	1		2	10	
Разом годин	120	4	4	8	104	

8. Система оцінювання та вимоги

Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань здобувача вищої освіти, виконання аспірантом практичних завдань та самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетентностей навчання, що містяться в ОНП. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота. Формою семестрового контролю є екзамен.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuf/view).

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Положення про дистанційне

навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view).

Визнання результатів навчання окремих тем курсу шляхом неформальної/інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>), якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань аспіранта, виконання аспірантом практичних і лабораторних завдань, самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетентностей навчання, що містяться в ОПП.

Кількісне оцінювання результатів навчання

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен	Сума
30 балів	10 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Поточний контроль (30 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності аспірантів на навчальних заняттях - 12.

Якщо аспірант не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття аспірант має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, лабораторні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Аспіранту, який не виконав поточних самостійних завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Аспірант, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непередготовленістю або недостатньою передготовленістю до навчальних занять, аспірант повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYZ4Hzc8DZNgAiL_zz/view)

Критерії та норми оцінювання знань, вмінь і навичок аспірантів

Рівні І навчальних оц досягнень	Оцінка в балах (за 12- бальною шкалою)	Критерії оцінювання
	1	Аспірант володіє навчальним матеріалом з курсу на рівні

		засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Аспірант порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Аспірант мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Аспірант порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Аспірант намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Аспірант порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Аспірант володіє початковими знаннями з курсу, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Аспірант знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Аспірант розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Аспірант правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з курсу, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання аспіранта досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Аспірант вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує

		загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Аспірант володіє глибокими і міцними знаннями з курсу та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Аспірант володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Аспірант має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.

Самостійна робота (10 балів)

Метою самостійної роботи є закріплення та розширення наукових знань з дисципліни за підручниками, навчальними і методичними посібниками, періодичними виданнями з фаху; розвиток навичок самоосвіти, пізнавальних інтересів, професійної мотивації навчання; виховання відповідального ставлення до навчання за обраною професією.

Контроль за самостійною роботою здійснює лектор на консультаціях. У плани практичних та лабораторних занять, МКР включені запитання та практичні завдання, успішне виконання яких передбачає попереднє виконання самостійної роботи. Аспіранти для виконання завдань самостійної роботи можуть заводити окремий зошит.

Аспіранти, які за результатами виконання самостійної роботи отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість, ліквідація якої є обов'язковою.

Завдання самостійної роботи можуть бути перезараховані за результатами неформальної освіти аспіранта, за умови їх відповідності темі та кількості годин (не менше виділених на самостійну роботу).

Критерії оцінювання самостійної роботи:

<p>високий рівень 10 б.</p>	<p>Аспірант виявляє глибокі знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з Інтернет джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Аспірант вчасно виконує завдання самостійної роботи. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.</p>
<p>достатній рівень 8-9 б.</p>	<p>Якщо відповідь аспіранта відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але аспірант допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. Аспірант вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з Інтернет джерелами. Аспірант вчасно виконує завдання самостійної роботи, дотримується принципів академічної доброчесності.</p>
<p>середній рівень 6-7 б.</p>	<p>Аспірант виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Аспірант виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Переважно дотримується принципів академічної доброчесності.</p>
<p>початковий рівень менше ніж 6 б.</p>	<p>Якщо аспірант виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні професійних понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У аспіранта не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямовувальних питань викладача. Аспірант не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі аспіранта наявні ознаки академічної не доброчесності.</p>

Модульна контрольна робота (20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Модульна контрольна робота складається з 2 теоретичних питань (кожне оцінюється у 10 балів).

Мета її написання – виявити знання і вміння з дисципліни, рівень професійного мислення майбутніх спеціалістів, сформованість у них професійно-ціннісних орієнтацій, індивідуальний педагогічний стиль, творчість і самостійність у виконанні.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Аспіранти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання питання модульної контрольної роботи:

Рівні	Бали	Критерії оцінювання
Високий	9-10	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання, правильно використовує термінологію. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній	7-8	Якщо відповідь аспіранта відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Середній	6	Якщо аспірант виявляє знання й розуміння більшості теоретичних понять. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Початковий	0-5	Якщо аспірант виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом. У роботі аспіранта наявні ознаки академічної недоброчесності.

Критерії оцінювання результатів виконання МКР

Високий рівень	18-20	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання теоретичного матеріалу, правильно використовує термінологію, правильно виконує завдання, використовує творчий підхід до їх виконання. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній рівень	15-17	Аспірант виявляє достатні знання теоретичного матеріалу, завдання виконує, проте допускає помилки та неточності; під час виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Середній рівень	12-14	Аспірант виявляє фрагментарні знання теоретичного матеріалу, завдання виконує частково, під час виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Початковий рівень	Менше, ніж 12 балів	Аспірант виявляє незнання більшої частини теоретичного матеріалу, не здатний виконати завдання, під час виконання МКР та у роботі мають місце ознаки академічної недоброчесності.

Екзамен (40 балів)

Якщо аспірант не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Аспіранти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Аспіранти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Аспіранти, які мають академічну заборгованість за результатами семестрового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Екзамен проводиться у формі письмового опитування за питаннями екзаменаційного білета (за умови навчання з використанням дистанційних технологій навчання – у формі тестування (зокрема, й у системі MOODLE, де оцінка виставляється автоматично).

Екзамен проводиться у формі письмового опитування за питаннями екзаменаційного білета. Білет іспиту складається з двох теоретичних питань. Теоретичні питання екзаменаційного білета (20 балів кожне) оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 18-20 б.	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 15-17 б.	Якщо відповідь аспіранта відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Аспірант уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 12-14 б.	Якщо аспірант виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше як 12 б.	Якщо аспірант виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Аспірант неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямувальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Оцінювання екзамену

37-40 (високий рівень)	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання теоретичного матеріалу з «Методики викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта», правильно використовує термінологію, використовує творчий підхід до виконання завдань. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
---------------------------	--

30-36 (достатній рівень)	Аспірант виявляє достатні знання теоретичного матеріалу з «Методики викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта», проте допускає помилки та неточності; під час екзамену дотримується академічної доброчесності.
24-29 (середній рівень)	Аспірант вищої освіти виявляє фрагментарні знання теоретичного матеріалу з «Методики викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта», під час екзамену дотримується академічної доброчесності.
Менше, ніж 24 бали (початковий рівень)	Аспірант виявляє незнання більшої частини теоретичного матеріалу з «Методики викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта», під час екзамену мають місце ознаки академічної недоброчесності.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

13. Рекомендована література.

Основна

1. Короткова Ю.М., Новікова О.О., Мухіна Г.В. Основи педагогічної майстерності й творчості викладача закладу вищої освіти: навчальний посібник / За заг. ред. С.С.Вітвіцького. Одеса: Олді+, 2023. 162 с.
2. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. О.В.Малихіна, І.Г.Павленко, О.О.Лаврентьєва, Г.І.Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.

3. Миронова С.П., Михальська С.А. Науково-прикладні дослідження і проекти в спеціальній та інклюзивній освіті: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 128 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/8084>
4. Миронова С.П., Чопік О.В. Методика викладання фахових дисциплін спеціальності Спеціальна освіта: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. 2025 р. 164 с.
5. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.
6. Ulrich I. Good Teaching in Higher Education Practical. Tips for Planning and Designing Courses. Frankfurt am Main: Springer, 2023. 328 p. URL: <http://surl.li/lpdyur>

Нормативні джерела

1. Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. URL: https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view
2. Положення про електронний навчальний курс освітнього компонента в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. URL: https://drive.google.com/file/d/1-WmwoxctjGT_15_tRFnwgjflzrXZtl8p/view
3. Положення про навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. URL: <https://drive.google.com/file/d/1L8T1Twkwn4hvUiKktIQB946p5RhRqCX/view>
4. Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>
5. Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція). URL: <https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExi9GLi6d/view>
6. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка // https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSI SDVIV04waWZvbW5xVnM2Mmd5Y1FLdi1rUC0w/view?resourcekey=0-tYSPd5dBX2-ZMCs1ShozJA
7. Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів, навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

Додаткова

1. Виконання та захист курсових і дипломних робіт студентами спеціальності 016 Спеціальна освіта: навчально-методичний посібник. Колектив авторів; За заг.ред. С.А.Михальської. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 120 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
3. Дубасенюк О.А., Антонова О.Є. Методика викладання педагогіки: Навчальний посібник 2-ге вид. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 375 с.
4. Кучинська І.О. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2020. 292 с.
5. Методичні рекомендації до проведення практики для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Олігофренопедагогіка галузі знань 01 Освіта / Педагогіка: навчально-методичний посібник. [Електронний ресурс] / [кол. авторів; за заг. ред. О.В.Чопік]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський

національний університет імені Івана Огієнка, 2022. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6234>

6. Миронова С.П., Докучина Т.О. Самостійна робота студентів з підготовки до підсумкової атестації за спеціальністю 016 Спеціальна освіта: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. 132 с.

7. Миронова С.П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту: Монографія. Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2007. 304 с.

8. Миронова С.П., Чопік О.В. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. 2-ге видання, перероблене та доповнене. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 332 с.

9. Освітні технології: Навч. метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. К.: А.С.К., 2001. 255 с.

10. Пінчук Ю.В. Риторика, культура та техніка мовлення корекційного педагога: навчально-методичний посібник. К.: Книга-плюс, 2016. 168 с.

11. Самостійна робота студентів з дисциплін професійної підготовки за спеціальністю 016 Спеціальна освіта: навчально-методичний посібник. Кол. авторів; за заг. ред. С.П.Миронової. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. 144 с.

12. Самостійна робота студентів з дисциплін професійної підготовки за спеціальністю 016 Спеціальна освіта: навчально-методичний посібник. Кол. авторів; за заг. ред. С.П.Миронової. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Частина 2. 224 с.

13. Самостійна робота здобувачів вищої освіти з дисциплін професійної підготовки за спеціальністю 016 Спеціальна освіта: навчально-методичний посібник / [кол. авторів; за заг. ред. М.Г. Буйняк]. 2-ге вид., перероб. й доп. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 304 с.

14. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. Частина I. К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2007. 238 с.

15. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. Частина II. К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2009. 224 с.

Корисні ресурси Інтернету

https://library.kpnu.edu.ua/ufd/	Бібліотека К-ПНУ, Е-каталог
http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/	Бібліотека К-ПНУ, репозитарій
http://www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського
https://lib.iitta.gov.ua/4700/	Електронна бібліотека Національної академії педагогічних наук України
http://ukrlib.com.ua/	Бібліотека української літератури
https://moodle.kpnu.edu.ua/	Модульне середовище навчання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
https://prometheus.org.ua/	Prometheus
https://ed-era.com/courses/	EdEra

Питання до семестрового іспиту

1. Сучасні вимоги до освітньо-професійних програм підготовки спеціалістів у закладі вищої освіти.
2. Системний підхід до організації професійної підготовки фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта.
3. Характеристика дидактичних принципів вищої школи.
4. Особливості реалізації дидактичних принципів вищої школи у підготовці фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта.
5. Форми і методи організації навчального процесу у закладі вищої освіти.
6. Сучасні технології навчання у закладі вищої освіти.
7. Поєднання традиційних та новітніх технологій при викладанні фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта.
8. Різні види контролю у навчанні фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта (традиційний, модульний, рейтинговий, програмований).
9. Особливості організації самостійної роботи студентів з фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта.
10. Професійна спрямованість науково-дослідної роботи майбутніх фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта.
11. Вимоги до професійного мовлення викладача закладу вищої освіти.
12. Урахування національного мовленнєвого етикету в професійній діяльності.
13. Засоби ораторського мистецтва.
14. Характеристика навчально-методичного забезпечення з фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта».
15. Понятійно-категоріальний апарат спеціальності 016 Спеціальна освіта.
16. Перспективи розвитку спеціальності 016 Спеціальна освіта.